

گام‌های نخست شناخت سواد رسانه‌ای

سپیده پورشعبان

www.ketab.ir

نسانگ پبلشرز

اثر: گام‌های نخست شناخت سواد رسانه‌ای

گردآوری و تألیف: سپیده پور شعبان

طراح جلد: رضا جباری

صفحه‌آرا: موسسه فرهنگی هنری مروارید درخشان اندیشه

ناظر چاپ: علی سامانی

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۵۰۰

شابک: ۹۷۸۶۲۲۶۶۸۸۶۴۲

قیمت: ۴۵ هزار تومان

نشانی دفتر انتشارات: مازندران، نوشهر، دهنو، خیابان گلزار، خیابان شاهد، پلاک ۲۷

می‌توانید جهت سفارش و تهیه آثار انتشارات ناسنگ با شماره‌های ۰۱۱۵۲۱۴۴۳۶۱ و ۰۱۱۵۲۱۴۴۳۶۱ تماس بگیرید.

nashr.nasang@gmail.com www.nasangpub.com @nasangpub

سرشناسه : پورشعبان، سپیده، ۱۳۵۳-

عنوان و نام پدیدآور : گام‌های نخست شناخت سواد رسانه‌ای / سپیده پورشعبان.

مشخصات نشر : نوشهر: ناسنگ، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : ۱۰۲ ص. . م. س ۵/۲۱/۱۴۰۵

شابک : ۹۷۸۶۲۲۶۶۸۸۶۴۲

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه: ص. ۸۵-۸۲.

موضوع : سواد رسانه‌ای

موضوع : Media literacy

رده بندی کنگره : P۹۶

رده بندی دیویی : ۲۳/۳۰۲

شماره کتابشناسی ملی : ۷۶۴۸۳۳۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۹.....	سخنی با خوانندگان
۱۳.....	جایگاه رسانه در جامعه
۱۵.....	نقش رسانه‌ها در زندگی اجتماعی امروز
۱۸.....	سواد رسانه‌ای
۱۸.....	تعریف اجمالی از سواد رسانه‌ای
۱۹.....	سواد رسانه‌ای
۲۰.....	تاریخچه و برنامه بین‌المللی
۲۲.....	ضرورت سواد رسانه‌ای
۲۳.....	رویکرد سواد رسانه‌ای
۲۵.....	مفاهیم سواد رسانه‌ای
۲۵.....	مفاهیم عمومی
۲۶.....	مفاهیم میانی
۲۷.....	مفاهیم پیچیده
۲۸.....	آشنایی با مفاهیم کلیدی در سواد رسانه‌ای
۲۹.....	مفاهیم کلیدی در سواد رسانه‌ای
۳۴.....	تأثیر سواد رسانه‌ای
۳۴.....	تاریخچه سواد رسانه‌ای
۳۵.....	مهارت‌های اولیه برای سواد رسانه‌ای
۳۶.....	تحلیل سواد رسانه‌ای در جامعه
۳۷.....	شش فایده سواد رسانه‌ای

۳۸.....	تأثیر سواد رسانه‌ای بر اصلاح الگوی مصرف
۳۸.....	مفاهیم: سواد رسانه‌ای چیست؟
۴۱.....	دو مثال در تبیین نقش مهارت‌ها
۴۲.....	سه جنبه سواد رسانه‌ای
۴۵.....	نیاز به تولید ادبیات
۴۷.....	آشنایی با اهمیت سواد رسانه‌ای و پرسش‌های کلیدی مربوط به آن
۵۰.....	هفت مهارت سواد رسانه‌ای
۶۰.....	توانایی‌های مرتبط با سواد رسانه‌ای
۶۲.....	آموزش سواد رسانه‌ای
۶۵.....	رویکردهای نظری برای آموزش سواد رسانه‌ای
۶۶.....	وجوه تمایز بخش سواد رسانه‌ای از سواد اطلاعاتی و قابلیت‌های ضروری
۶۷.....	تعریف سواد
۶۸.....	مهارت‌های سواد اطلاعاتی
۷۰.....	وجوه سواد اطلاعاتی
۷۱.....	وجوه سواد رسانه‌ای
۷۲.....	مهارت‌های سواد رسانه‌ای
۷۳.....	توانایی‌های مرتبط با سواد رسانه‌ای
۷۵.....	الفبای سواد رسانه‌ای
۷۵.....	نقش رسانه در دوران بحران
۷۵.....	ضرورت آگاهی از رمز اطلاع‌رسانی و دلهره‌آفرینی
۷۶.....	نقش رسانه‌ها در بحران‌سازی

۷۹.....	ضرورت دانستن مرز باریک بین اطلاع رسانی و دلهره آفرینی
۸۲.....	برخی رسانه ها تلاش به گرفتن ماهی از آب گل آلود دارند.
۸۲.....	سواد رسانه ای برای خود مراقبتی مخاطبان ضروری است.
۸۳.....	رسانه می تواند تمدنی را نابود کرده یا بسازد.
۸۴.....	نقش سواد رسانه ای در حفظ و ارتقای هویت دینی جوانان
۸۶.....	واکاوی سواد رسانه ای و تفکر انتقادی
۸۷.....	سواد رسانه ای و رشد تفکر انتقادی
۹۱.....	ضرورت آموزش سواد رسانه ای کودکان و نوجوانان
۹۳.....	ضرورت آموزش سواد رسانه ای در سنین مختلف
۹۴.....	مراحل کاربرد و بهره گیری از سواد رسانه ای
۹۹.....	منابع

سخنی با خوانندگان

واژه‌ی رسانه در زبان فارسی واژه‌ی نسبتاً جدیدی محسوب می‌شود. این واژه که گاه به معنای مفرد و گاه به معنای جمع به کار می‌رود، معادلی برای واژه‌ی Medium (رسانه) و نیز Media (رسانه‌ها) است. همان‌طور که از واژه‌ی رسانه هم مشخص است، مأموریت رسانه، رساندن است: رساندن حرف‌ها و پیام‌ها و دیدگاه‌های من و شما به فرد یا افراد دیگر. رسانه یعنی هر نوع ابزار ارتباطی مانند تلویزیون، رادیو، مجله‌ها و روزنامه‌ها، اینترنت و ماهواره می‌باشد. اما رسانه زمانی شکل می‌گیرد که پیام (محتوا) بی‌وجود داشته باشد و ضمناً مخاطبانی هم در انتظار دریافت آن پیام باشند. در دانشنامه علوم اجتماعی، رسانه (رسانه جمعی) بدین گونه تعریف شده است:

رسانه‌های گروهی یک نهاد اجتماعی را تشکیل می‌دهند که به تولید و توزیع دانش و در حیطه فزاینده کلمات می‌پردازند و دارای مشخصه‌ای برجسته و بارز چون استفاده نسبی از فن‌آوری پیشرفته در تولید و پخش پیام‌ها می‌باشند. نظام‌مندی و قواعد اجتماعی موجود در این نهاد و

سمت و سوی پیام‌ها، مخاطبین گسترده‌ای را در برمی‌گیرد که برای فرستنده پیام مشخص نیست.

در مجموع می‌توان گفت واژه رسانه به گردآوری انواع مختلفی از تکنولوژی‌های دیداری و شنیداری با هدف ارتباط برمی‌گردد.

انواع مختلف رسانه شامل: متن، صورت، گرافیک، انیمیشن، انواع شبیه‌سازی می‌باشند. هر ترکیبی از متن، گرافیک، صدا، انیمیشن و تصاویر ویدئویی که از طریق کامپیوتر با سایر تجهیزات الکترونیکی در اختیار کاربر قرار می‌گیرد رسانه نامیده می‌شود.

برای آنکه در مورد سواد رسانه‌ای یاد بگیریم بهتر است اول تکلیفمان را با کلمه رسانه روشن کنیم. با شنیدن این پرسش، فهرستی از انواع رسانه به ذهن متبادر می‌شود. به عنوان مثال: تلویزیون، فیلم، رادیو، روزنامه و اینترنت؛ اما این لیست تنها به اشتراک اندک تعریف رسانه با رسانه‌ها اشاره دارد.

شاید بهتر باشد که تعریفی این چنین از رسانه‌ها ارائه دهیم:

رسانه‌ها عبارت‌اند از تکنولوژی‌هایی که پیام‌ها را در نقاط مختلف یک منطقه، کشور یا جهان، به مخاطبان انتقال می‌دهند.

ما با این گونه رسانه‌ها انس بیشتری داریم و توصیف آن‌ها با عنوان رسانه‌های جمعی درست به نظر می‌رسد. (دن لافی، رضا جلیلی سه بردان....)

رسانه جمعی به این معنی است که هیچ تعامل مستقیمی بین فرستنده و گیرنده وجود ندارد (لوهان، ۲: ۲۰۰۰).